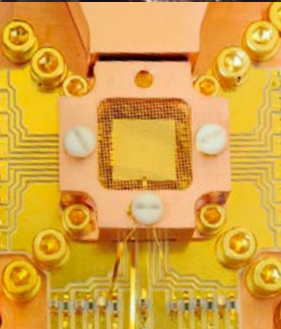

Folkeuniversitetet

Norddjurs
Rougsø
Randers

Program
Efterår
2016

INDHOLD

- 04 Norddjurs Folkeuniversitet
- 12 Rougsø Folkeuniversitet
- 16 Livestreaming fra Aarhus af foredrag i naturvidenskab
- 18 Randers Folkeuniversitet
- 24 Højskoledage i Vorup (annonce)
- 26 Hvordan arrangerer man en forelæsning?
- 27 Oversigt

Folkeuniversitetet er for alle

Motioner hjernen på universitetet for alle. Der er ingen adgangsbegrænsning eller krav om uddannelse eller baggrundsviden. Kom med din interesse og dit engagement – så får du viden og inspiration til gengæld. På Folkeuniversitetet kan du dyrke dine interesser, blive klogere på verden, dig selv og dit arbejde. Har du forslag til foredrag om bestemte emner, er du velkommen til at kontakte os. Se navne på kontaktpersoner side 26.

BIRGIT ÅRSNES

Efterårets tilbud

I programmet kan du se foredrag arrangeret af folkeuniversiteterne i Norddjurs, Rougsø og Randers.

Offentlige foredrag i Naturvidenskab

Fakultetet Science and Technology ved Aarhus Universitet har i en år-række arrangeret og udbudt foredragsserien 'Offentlige foredrag i Naturvidenskab', som kommer langt omkring blandt spændende og tankevekkende emner, hvor de nyeste opdagelser og erkendelser bliver formidlet af forskere på en måde, så alle kan være med. Og hvor du kan sidde på et bibliotek, et kulturhus eller et forsamlingshus overalt i Danmark blot der er internetforbindelse, projektor og storskærm og overvære foredraget samt stille spørgsmål til forelæseren på sms.

YVONNE HOLM KARNØE

I efteråret 2016 bliver nogle af foredragene livestreamet direkte fra Søauditoriet i Aarhus til Folkeuniversiteterne i Norddjurs, Rougsø og Randers. Læs mere side 16-17.

Bemærk i efterårets folder

De tre folkeuniversiteter i Norddjurs, Rougsø og Randers har alle hjemmesider. Det betyder, at nogle omtaler af foredrag i folderen er forkortet. Se den fulde omtale af foredragene samt læs mere om de offentlige foredrag i naturvidenskab på hjemmesiderne.

PETER STAUGAARD

Forskningen ud til offentligheden

Folkeuniversitetet er en ikke-kommerciel organisation, der arrangerer forelæsninger om videnskabens teorier, metoder og resultater med foredragsholdere, der brænder for deres fag og som har lyst til at udbrede kendskabet til det.

Få ny viden og inspiration

Derfor få åbnet døren til nye erkendelser og ny viden eller få opdateret din viden om fortid og nutid indenfor mange fagområder. Programmet udgives med støtte fra Norddjurs og Randers Kommuner.

Randers Kommune

Velkommen og god fornøjelse!

Birgit Årsnes – www.norddjurs-folkeuni.dk

Yvonne Holm Karnøe – www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Peter Staugaard – www.randersfolkeuni.dk

Den danske kaffehistorie

Hvorfor er vi i dag en nation af kaffedrikkere, når teen var den mest populære varme drik i 1700-årene? Og hvordan var udviklingen fra 1700-årenes luksus til nutidens hverdagsforbrug? Foredraget giver et levende indblik i danskernes dagligdag med kaffen fra 1660 og helt op til vor egen tid. Annette Hoff er i gang med at udgive en ny bogserie Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie. De to første bøger: *Den Danske Kaffehistorie* og *Den Danske Tehistorie* udkom i efteråret 2015.

Underviser Annette Hoff, historiker, seniorforsker i Den Gamle By

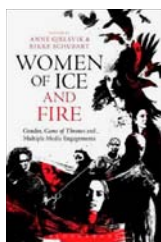
Tid Tirsdag d. 6. september kl. 19.00

Pris 30 kr.

Tilmelding Ingen. Billetter kan købes ved indgangen

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Djursland

Kvinder, magt og politik: Hvorfor fænger Game of Thrones?

Det er ingen hemmelighed, at tv-serien Game of Thrones rammer et eller andet, som vi elsker at kigge på. Det er heller ingen hemmelighed, at GOT deler vandene på spørgsmålet om seriens kvalitet og moral. Er det god og intelligent underholdning? Eller plat Hollywoodbras, der (igen) fremstiller kvinder som passive objekter for mænds fantasi?

Hvad er det egentlig, vi falder for, når vi ser TV-serien eller læser bøgerne af George R. R. Martin?

Underviser Rikke Schubart, lektor ved Syddansk Universitet

Tid Torsdag d. 15. september kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding Ørum Bibliotek, tlf. 8759 3000 eller på www.norrdjursbib.dk

Billetter kan også købes ved indgangen

Sted Ørum Bibliotek, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs

Arrangeres i samarbejde med Ørum Bibliotek

FORMIDDAGSUNIVERSITETET I ØRUM – frokost og foredrag

I samarbejde med Norddjurs Folkeuniversitet byder biblioteket på en spændende og informativ formiddag i selskab med 2 foredragsholdere, som begge har været med til at sætte dagsordenen i debatten om tidens påståede historieløshed og "folkets" status i dag.

Michael Böss fra Århus Universitet lægger ud med et foredrag ud fra sin bog "Det demente samfund".

"Vi får stadig sværere ved at erindre på tværs af generationer, ja, vi har endog fået sværere ved at huske vores eget liv. Desuden er vi ved at miste de fortællinger, der gav tidligere generationer håb og livsmod, og som oppebar de folkelige fællesskaber og institutioner. Hvorfor skal vi lære af fortiden for fremtidens skyld?", spørger Michael Böss.

Efter frokost tager Ove Korsgaard over.

Han har for nylig skrevet en bog med titlen "Folk" i Århus Universitets serie "Tænkepauser". Ole Korsgaard: "Folkets status er et af de mest presserende emner, vi overhovedet har at diskutere. Ord som identitet, værdier og taknemmelighed lyder måske mere moderne end folk, men jeg vil fastholde, at folkets status er det, vi i realiteten strides om".

Underviser

Michael Böss, cand.mag., lektor ved Aarhus Universitet
Ove Korsgaard, professor emeritus, dr. pæd.

Tid

Onsdag d. 28. september kl. 10.00-14.00

Pris

200 kr. inkl. frokost og kaffe, men ekskl. andre drikkevarer

Tilmelding

Ørum Bibliotek på tlf. 8959 3000 eller online på www.norddjursbib.dk

Senest mandag d. 26. september kl. 12.00. Billetter kan købes ved døren

Sted

Ørum Bibliotek, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs

Arrangeres i samarbejde med Ørum Bibliotek

Magt, ministre og embedsmænd

Samspillet mellem ministrene og ministeriernes embedsmænd er helt afgørende for, at regeringen og de enkelte ministre kan løse deres opgaver. Men det rejser en række spørgsmål af demokratisk og retlig karakter, ligesom det aktualiserer spørgsmålet om, hvor magten ligger: Hos de folkevalgte politikere, de parlamentarisk ansvarlige ministre eller embedsmændene?

Underviser

Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus,
cand.scient.pol., Aarhus Universitet

Tid

Onsdag d. 28. september kl. 19.00

Pris

100 kr. inkl. kaffe og kage

Tilmelding

På www.norddjurs-folkeuni.dk. Billetter kan købes ved døren

Sted

Kystvejens Hotel og Conferencecenter, Kystvejen 26, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Grenaa-Djurs Rotary

Der er ingen Vej uden om Flygtningene – historien om de tyske flygtninge i Danmark efter Anden Verdenskrig

"Der er ingen Vej uden om Flygtningene" kunne man læse i aviserne 1946. Næsten 250.000 tyske flygtninge var strømmet ind i landet i krigens sidste måneder på flugt fra Den Røde Hær. En lille del af disse mennesker havnede i Danmark, hvor man måtte indstille sig på at tage sig af dem i kortere eller længere tid. Overalt i landet var der tyske flygtninge - også i Grenaa, hvor de opholdt sig i bl.a. Pavillonen, byens skoler og afholdshotellet.

- Underviser** John V. Jensen, museumsinspektør
Tid Tirsdag d. 4. oktober kl. 19.00
Pris 30 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter kan købes ved indgangen
Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Djursland

Polakkerne på Djursland

De fleste tænker på Lolland og Falster, når man taler om roepolakkerne omkring 1900. Men faktisk kom de første polakker til Djursland, hvor de slog sig ned. De arbejdede på de store gårde og ikke mindst i tørvebrugene ved Pindstrup og Stenvad. Hør historien om de vilkår, de levede under, og hvad de siden blev til. Og ikke mindst, at det faktisk var dem, der var den direkte årsag til, at regeringen lavede en lovgivning til beskyttelse af de svageste i det danske samfund.

Underviser Irene Hellvik, museumsinspektør

Tid Tirsdag d. 1. november kl. 14.00

Pris 50 kr. inkl. kaffe med brød

Tilmelding Til Bent Sølyst på tlf. 8631 7794

Billetter kan også købes ved indgangen

Sted Fjellerup Aktivitetshus, Niels Juels Plads 3, Fjellerup, 8585 Glesborg

Arrangeres i samarbejde med Tirsdagsklubben i Fjellerup

Fire veje til Norddjurs – havet, kalken, jorden og købstaden

Museum Østjylland i Grenaa åbner i 2017 nye basisudstillinger under overskriften Museum for alle. Tilgængelighed, brugerinddragelse og den gode historie har været i fokus under arbejdet med udstillingerne. Hør mere om, hvad alt dette munder ud i, når museumsinspektør Nina B. Adamsen fortæller om de nye udstillinger.

Underviser Nina Bønløkke Adamsen, museumsinspektør, cand.mag.

Tid Tirsdag d. 1. november kl. 19.00

Pris 30 kr.

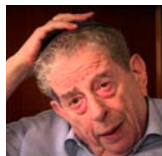
Tilmelding Ingen. Billetter kan købes ved indgangen

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalthistorisk Forening for Djursland

Jødedom – tro og livsforståelse

Bent Melchior fortæller i foredraget om jødedommens historie og om forbindelsen til de hellige skrifter. Han tager udgangspunkt i det jødiske gudsbegreb og kommer ind på nogle af moselovens bestemmelser og hvordan de praktiseres i det 21. århundrede. Bent Melchior gør rede for sin personlige holdning til de forskellige retninger af jødedommen og krydrer foredraget med egne oplevelser og erfaringer som mangeårig overrabbiner i Danmark.

Underviser Bent Melchior, overrabbiner

Tid Torsdag d. 10. november kl. 19.00

Pris Gratis adgang. Kaffe og brød kan købes

Tilmelding Ingen

Sted Grenaa Sognegård, Nørregade 1, 8500 Grenaa. Tlf.: 8632 1415

Arrangeres i samarbejde med Grenaa Menighedsråd

Tendenser i international samtidskunst

Redaktør af Kunstavisen og kunstanmelder Tom Jørgensen vil sætte ord på international kunst og præsentere et bredt udvalg af de kunstnere, som tegner den aktuelle kunstscene. Han dykker ned i den store mangfoldighed af forskellige stilarter, materialer og udtryksformer og viser eksempler på installationer, video- og fotokunst, samt skulpturer og ikke mindst malerier, der bestemt ikke er forsvundet fra udstillingslivet. Kunstnerne kommer nu ikke længere kun fra den vestlige verden – kunsten er blevet global.

Underviser
Tid
Pris
Tilmelding
Sted

Tom Jørgensen, kunstanmelder / redaktør
Torsdag d. 17. november kl. 16.30-19.30
125 kr. inkl. en sandwich og et glas vin eller en øl/vand
Senest d. 14.11. til Lise Lotte Andersen, Grenaa Bibliotek, lla@norddjurs.dk
Grenaa Bibliotek, N.P.Josiassensvej 17, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Grenaa Kunst- og Musikforening

Rejsen fra velfærds- til konkurrencestaten

Velfærdsstaten var et moralsk projekt med et værdigrundlag, som forudsatte, at vi som mennesker opfører os på en bestemt måde. Det gjorde vi bare ikke, og derfor kom velfærdsstaten tidligt ind i en legitimitetskrise. Det har ført os i retning af den såkaldte konkurrencestat, som har et helt andet værdigrundlag. Jørn Henrik Petersen gør rede for udviklingen og sammenligner de to værdigrundlag.

Underviser
Tid
Pris
Tilmelding
Sted

Jørn Henrik Petersen, professor, dr.phil et lic.oecon.
Onsdag d. 23. november kl. 19.00
100 kr. inkl. kaffe og kage
På www.norddjurs-folkeuni.dk. Billetter kan købes ved døren
Kystvejens Hotel og Conferencecenter, Kystvejen 26, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Grenaa-Djurs Rotary

Universets vildeste begivenheder

I foredraget vil vi stifte bekendtskab med nogle af de mest ekstreme og fascinerende begivenheder indenfor astronomien. Vi vil se på nogle af de voldsomme begivenheder i universets historie. Det gælder både nære begivenheder i universets historie, som direkte kan påvirke os her på Jorden, og fjerne begivenheder, hvor vi finder nogle af de allermost energirige eksplosioner og fænomener, der er foregået i universet.

Underviser	Jesper Munk Jensen, ph.d., cand. scient., lektor
Tid	Torsdag d. 24. november kl. 19.00
Pris	75 kr.
Tilmelding	www.norrdjurs-folkeuni.dk . Billetter kan også købes ved døren
Sted	Grenaa Gymnasium, N.P.Josiassensvej 21, 8500 Grenaa

Naturvidenskabelige foredrag

Grenaa Gymnasium tilbyder en række streamede naturvidenskabelige foredrag fra Århus Universitet.

Tirsdag d. 30.08. kl. 19.00:	Kvantecomputeren
Onsdag d. 26.10. kl. 19.00:	Kom tættere på stjernerne
Tirsdag d. 01.11. kl. 19.00:	Ny teknik afslører hvalernes skjulte liv
Tirsdag d. 08.11. kl. 19.00:	Vores cellers saltbalance
Onsdag d. 16.11. kl. 19.00:	Biodiversitet – hvad nu?

SPAREKASSEN DJURSLAND

Grenaa afdeling tlf: 8779 7979
www.spardjurs.dk grenaa@spardjurs.dk

Psykologi, bæredygtighed, adfærd og motivation - en psykologisk tilgang til miljømæssig bæredygtighed

Hvordan kan vi bedst forstå miljømæssig bæredygtighed og skabe incitament for bæredygtig adfærd? Hvilke psykologiske barrierer er med til at forhindre bæredygtig adfærd? Hvis vi ønsker at skabe en succesfuld omstilling til et bæredygtigt samfund, er det vigtigt også at have en forståelse af menneskets psykiske tilgang til bæredygtighed.

Underviser Jakob Bjarnø Rasmussen, stud. psyk., Aarhus Universitet

Tid Mandag d. 28. november kl. 17.00

Pris 50 kr.

Tilmelding Grenaa Bibliotek på tlf. 8959 2767 eller online på www.norddjursbib.dk

Sted Grenaa Bibliotek, N.P.Josiassensvej 17, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Grenaa Bibliotek

Fra Stavnsager til Konstantinopel – om mødestedet ved fjorden og kontakterne til nær og fjern

Lidt syd for hovedvej 16 tæt på Hørning ligger den lille landsby Moeskær. På de åbne marker i udkanten af landsbyen ligger den arkæologiske lokalitet Stavnsager. I germansk jernalder og vikingetid var Stavnsager et centrum, for her mødtes fjorden, der gik helt ind til bebyggelsen, og hovedfærdselsåren mellem nord og syd. Gennem 500 år holdt Stavnsager denne position. Der er gennem de senere år gjort store og betydningsfulde arkæologiske fund, der vidner om tilstedeværelsen af såvel håndværk og handel som beboelse og landbrug. Men der er også vidnesbyrd om, at der har været periodiske markeder, religiøse fester og at der blev afholdt ting.

Fundene viser, at man havde et vidt kontaktnet. Blandt andet har man fundet dragtsmykker, der er bedst kendt fra det østlige Danmark og Skåne, våbenudstyr fra England og romerske og arabiske mønter. Desuden har man fundet en lille kvindefigur med motiver, der kan spores helt ned til Byzans med hovedstaden Konstantinopel. Netop herfra kom i 400-tallet megen import og tankegods til Skandinavien. Noget tyder på, at der har været en "varm linje" mellem Stavnsager og Konstantinopel.

Det er således spændende beretninger fra forhistorien i vores nærområde, seniorforsker Karen Høilund Nielsen vil diske op med denne aften.

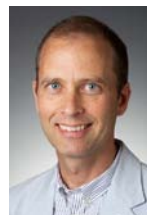
- Underviser** Seniorforsker, cand. mag. Karen Høilund Nielsen, Beder
Tid Torsdag den 29. september kl. 19.00
Pris 70 kr.
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk
 Ørsted Bibliotek, tlf. 86488548
 Auning Bibliotek, tlf. 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

50 opfindelser – højdepunkter i teknologien

Papir, plast, bogtryk, bajere, missiler og maskingeværer – historierne om de 50 højdepunkter i teknologien vækker lige dele undren og rædsel. Menneskets opfindsomhed kender ingen grænser, når det gælder om at gøre verden til et bedre og mere behageligt sted at være, men desværre heller ikke når det gælder krig, ødelæggelse og udbytning. Kristian Hvidtfelt Nielsen fortæller om nogle af de højdepunkter i teknologiens historie, som har været med til at forme verden af i dag på godt og ondt.

- Underviser** Kristian H. Nielsen, associate professor,
 Centre for Science Studies, Aarhus Universitet
Tid Torsdag den 13. oktober kl. 19.00
Pris 70 kr.
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk
 Ørsted Bibliotek, tlf. 86488548
 Auning Bibliotek, tlf. 89594300
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Mønsterbryderen H.C. Andersen

H.C. Andersen beskrev sig selv som en sumpplante, der havde rødderne dybt i svovl og mudder, men hvis stængel og blade rakte efter lyset. Han mente egentlig aldrig selv, at han nåede lyset, ikke inderst inde i hvert fald. Til gengæld brugte han sit liv på at bryde mønstre for at nå frem til den, han gerne ville være, men også vidste han aldrig kunne blive. Jeg belyser temaet i hans eventyr, der brød genre-mæssige mønstre, og jeg belyser det i forhold til rejser, synspunkter, livsopfattelser og meget andet. Jeg genser altså Andersen i lyset af begrebet mønsterbryder – og fortæller om hans betydning i Asien, hvor han netop læses som mønsterbruddets forfatter. Dette foredrag holdes i samarbejde med Ørsted Menighedsråd.

- Underviser** Professor Johs. Nørregaard Frandsen, Syddansk Universitet, leder af H. C. Andersen Centret, Odense
- Tid** Torsdag den 27. oktober kl. 19.00
- Pris** Gratis. Der serveres kaffe til 25 kr.
- Tilmelding** Ingen – fri adgang
- Sted** Sognegården, Lillegade 30, 8950 Ørsted

Kalkmalerierne i Estruplund Kirke og i kirkerne omkring Randers Fjord

På begge sider af Randers fjord er der flere kirker med interessante og spændende kalkmalerier, de fleste fra senmiddelalderen. Blandt de bedst kendte er de mange bibelske scener, både fra Det Gamle og Det Nye Testamente, i Estruplund Kirke. I Råby og Dalbyneder kirker på den anden side af fjorden ses stående apostle og helgener foruden fabelvæsner og groteske figurer af enhver art. De er hentet fra John Mandervilles rejsebeskrivelse, der var meget populær i samtiden og som også blev oversat til dansk. I Udbyneder og Sødtring kirker er malet bibelske scener, der illustrerede mange af de bibelske historier, der må have været velkendte for menighederne gennem den mundtlige tradition i middelalderen. Malerierne i Harridslev og Hald kirker viser andre aspekter af hvordan billederne blev brugt i middelalderens liturgi. Sideløbende med de store figurative udsmykninger er der i samme område blevet malet mange enkle ornamentale udsmykninger. Nogle steder har de været kirkens første udsmykning, som nogle årtier senere er blevet helt eller delvis overmalet af figurer og figurscener, hvilket vi bl.a. kan se i Estruplund Kirke. Andre steder, som i Tvede og Dalbyover kirker, kan de opleves uden tilføjelser og overmalinger. Dette foredrag arrangeres i samarbejde med Rougsø Nord Menighedsråd.

- Underviser** Museumsinspektør og leder af Nationalmuseets Kalkmaleridatabase Sissel F. Plathe, København
- Tid** Torsdag den 3. november kl. 19.00
- Pris** Gratis
- Tilmelding** ingen
- Sted** Estruplund Kirke, Estruplundvej 37a, 8950 Ørsted

Islands historie – kort og spændende

Historien er kort og intens i Island, faktisk både når man taler om geologi, vulkaner og den, der er knyttet til menneskenes tilstedeværelse. Dette foredrag handler om befolkningen. Hvorfor rejste de til Island i slutningen af 800-årene, væk fra Norge? Hvad fandt de i Island? Fra 874 til 1262 bestyrede de selv deres land med udgangspunkt i årlige møder på Altinget, kaldet verdens ældste endnu eksisterende parlament. De store åndshistoriske bevægelser, dvs. kristendommens indførelse, kolonistatus, reformationen, oplysningstiden og nationalromantikken med drømme om ny selvstændighed, spiller alt sammen en rolle for at forstå det moderne Island. Den endelige selvstændighed med etableringen af Republikken Island's oprettelse 17. juni 1944 er et højdepunkt. Der bliver også tid til at høre om de senere års politiske og økonomiske turbulens. Pludselig var de rige, så pludselig på afgrundens rand og nu igen på fode, i store træk. I 2016 er der både præsident- og parlamentsvalg. Begge valg bliver stærkt påvirket af de senere års udvikling.

Underviser	Litteraturhistoriker, fhv. direktør for Nordens Hus i Reykjavik, Torben Rasmussen, Aarhus
Tid	Onsdag den 23. november kl. 19.00
Pris	70 kr.
Tilmelding	www.folkeuniversitetet-rougso.dk Ørsted Bibliotek, tlf. 86488548 Auning Bibliotek, tlf. 89594300
Sted	Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Litteraturstudier – Det trodsige håb

Megen litteratur handler om tro, håb og kærlighed – og ofte om, hvor svære betingelser disse grundbegreber har i et menneskes liv og i livet mennesker imellem. Men den gode litteratur – og de bøger, vi husker - efterlader altid læseren med et grundfæstet indtryk af, at nok er håbet truet, men det sætter sig altid igennem i trods.

Dette trodsige håb beskrives på forskellig måde i de tre romaner og den ene novelle, der er på programmet januar/februar 2017.

Se beskrivelse af de enkelte tekster på www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Påseklokken (Fra novellesamlingen *Tornebusken*), Martin A. Hansen (1946)
Italienske sko, Henning Mankell, (2006)
Orkansæsonen og stilheden, Anne-Cathrine Riebnitzky, (2015)
Alt det lys vi ikke ser, Anthony Doerr (2015)

Underviser	Cand. theol. Ole Juul, Hadsten
Tid	Tirsdagene den 10. og 24. januar, 7. og 21. februar kl. 9.00, 2017
Pris	300 kr. Der serveres kaffe og rundstykke for 20 kr.
Tilmelding	www.folkeuniversitetet-rougso.dk Ørsted Bibliotek, tlf. 86488548 Auning Bibliotek, tlf. 89594300
Sted	Genbrugsen, Rougsøvej 122, 8950 Ørsted

NATURVIDENSKABELIGE FOREDRAG

Nedenstående to foredrag streames direkte fra Søauditorierne, Aarhus Universitet.

Der er gratis adgang, og det er ikke nødvendigt med tilmelding.

Læs mere om streamede foredrag side 16-17.

Hvordan fungerer hjernen?

Vores hjerne består af over 100 mia. celler som kommunikerer med hinanden i komplicerede netværk. Men hvordan hjælper hjernen os med at lære nye færdigheder og med at navigere i en stadig mere kompleks verden? Og hvorfor svækkes disse evner undertiden med alderen?

Leif Østergaard, professor i neurovidenskab, Aarhus Universitetet, er både fysiker og læge, og vil fortælle om, hvordan forskerne de seneste årtier har opnået en række gennembrud i vores forståelse af hjernen – takket være bl.a. teoretisk fysik og avanceret skanner-teknologi. Vi har nu en omfattende viden som dagligt kommer patienterne til gode.

Foredraget vil give et indblik i den nyeste viden om hjernen, dens funktion, og om årsagerne til de hjernesygdomme, som forskerne arbejder på at forebygge.

Tid Tirsdag den 4. oktober kl. 18.45

Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Vores cellers saltbalance

I 1997 fik den aarhusianske forsker Jens Christian Skou Nobelprisen for beskrivelsen af natrium-kalium-pumpen, som han opdagede i 1957. Mennesket er helt afhængig af forskellige salte, og i cellernes membraner sidder denne lille "pumpe", der omhyggeligt sorterer forskellige saltioner. 60 år efter at pumpen blev opdaget er det påvist, at fejl i den giver forskellige sjældne sygdomme.

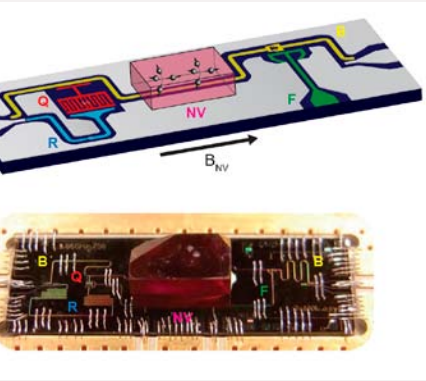
Seniorforsker i molekylærbiologi, Hanne Poulsen, Aarhus Universitetet, fortæller om denne pumpes helt afgørende betydning for vores liv ved at sortere saltionerne, så vore nerveceller kan sende signaler, der bliver til vores sansninger og tanker, for at hjertet kan slå og for at sæd-cellen kan svømme hen til ægget.

Oplev dette foredrag om menneskets utrolige indretning.

Tid Tirsdag den 8. november kl. 18.45

Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Offentlige foredrag i Naturvidenskab

Foredragsserien 'Offentlige foredrag i Naturvidenskab' er arrangeret af Aarhus Universitet. Her beretter forskere om de nyeste opdagelser og erkendelser inden for naturvidenskab – i bred forstand.

Niveauet er højt, og du bliver udfordret, men du kan få udbytte af alle foredrag uanset dine faglige forudsætninger. Der er fri entré til de fleste foredrag. De fleste af foredragene tiltrækker mere end 2.000 tilhørere – alene i Søauditorierne i Aarhus.

Foredragene bliver streamet til en lang række byer i Danmark og Grønland, så samtidig med at forskeren taler i Søauditoriet i Aarhus, kan du opleve hele foredraget med billede og lyd også i Norddjurs, Rougsø og Randers. Her kan du læse hvilke foredrag, du kan komme til og hvornår.

Kvantecomputeren - Foredrag ved professor i kvantefysik, **Klaus Mølmer**, Institut for Fysik og Astrofysik, Aarhus Universitet.

Hvis du tror at kvantecomputere kun er fremtidsdrømme, så duk op til dette foredrag. Atomernes og molekylernes mikroskopiske verden er styret af kvantefysikken som er meget forskellig fra beskrivelsen af fysikfænomener i vores dagligdag: atomare partikler er tilsyneladende flere steder på én gang, og målinger på dem giver altid tilfældige resultater. Kvantefysikken revolutionerede fysikken og rystede mange fysikere i deres verdensbillede i starten af det 20. århundrede. I foredraget vil du få en introduktion til kvantefysikken. EU har netop tildelt 1 mia. euro til udvikling af kvanteteknologier og i Danmark er ingeniører og fysikere allerede i fuld gang med at udvikle og markedsføre teknologier der bygger på de mest paradoksale kvantefænomener.

Der foregår især en intens forskning i kvantecomputere som bruger atomare kvantetilstande til at regne på mange tal på samme tid. I foredraget vil du høre hvordan de virker og hvad de kan bruges til. Du kan for øvrigt selv prøve at styre atomers kvantefysiske bevægelse hvis du downloader det gratis spil 'Quantum'. I foredraget vil vi se hvordan de mange mio. spillere af 'Quantum Move' hjælper forskerne ved Aarhus Universitet med udviklingen af deres kvantecomputer.

Norddjurs Folkeuniversitet – 30. august
Kl. 19.00, Grenaa Gymnasium

Howdan fungerer hjernen? - Foredrag ved professor i neurovidenskab **Leif Østergaard**, Institut for Klinisk Medicin – Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Aarhus Universitet.

Rougsø Folkeuniversitet – 4. oktober
Kl. 18.45, Ørsted Bibliotek. (se side 15)

Kom tættere på stjernerne - Foredrag ved astrofysiker **Mads Fredslund Andersen** og professor i astrofysik **Hans Kjeldsen**, Institut for Fysik og Astrofysik, Aarhus Universitet

Hør om topmoderne teleskoper, satellitter og robotteleskopet SONG på Tenerife. Under foredraget styrer vi teleskopet live fra scenen og ser aftenens første stjerner. Moderne måleudstyr fortæller os om stjernernes overflade, omgivelser og deres indre.

Fascination og nysgerrighed har altid været væsentlige drivkræfter bag vores trang til at undersøge Universet og forsøge at forstå sammenhængene i den verden som omgiver os. Med moderne teleskoper opstillet rundt om på Jorden og med rumsonder er vi i dag kommet meget "tættere på" stjerner, planeter og fjerne galakser. Og ved hjælp af avanceret måleudstyr kan vi fx undersøge overflader, omgivelser og det indre af stjerner og planeter.

Astrofysikerne på Aarhus Universitet har adgang til mange topmoderne astronomiske forskningsfaciliteter – både gennem store internationale samarbejder under det Europæiske Sydotservatorium (ESO) og Nordisk Optisk Teleskop og gennem specialdesignede telesko-

per og avancerede rumsonder hvor Aarhus Universitet har et tæt samarbejde med bl.a. den europæiske og den amerikanske rumfartsorganisation, ESA og NASA. I aftenens foredrag vil to af Aarhus Universitets astrofysikere vise hvordan nogle af disse højteknologiske og fintfølede instrumenter fungerer, og hvilke banebrydende resultater de har givet os.

Randers Folkeuniversitet – 25. oktober
Kl. 18.45 - 21.00, Randers Bibliotek, Kulturhusets sal

Norddjurs Folkeuniversitet – 26. oktober
Kl. 19.00, Grenaa Gymnasium

Ny teknik afslører hvalernes skjulte liv -
*Foredrag ved professor i sansefysiologi **Peter Teglbjerg Madsen**, Institut for Bioscience - Zoofysiologi, Aarhus Universitet.*

Hvalernes forfædre var landdyr beslægtet med nutidens grise og kameler. For mere end 30 mio. år siden forlod disse pattedyr landjorden til fordel for et liv i vand. De nulevende hvalarter har tilpasset sig til et liv i forskellige vandmiljøer – fra oceaner til floder. I mange år har forskere kun fået indsigt i hvalernes liv ved at studere dem i den korte tid de befinder sig ved overfladen eller ved at dissekere døde hvaler og herudfra gætte sig til, hvordan de lever. Men ny teknologi har i de sidste ti år givet forskerne muligheder for at studere hvalernes fysiologi og adfærd til havs. I foredraget tager vi med verdens mindste hval, marsvinet, på jagt i danske farvande, og vi prøver at forstå hvordan en kaskelothval holder vejret i to timer, hvordan en grønlandshval undgår at fryse ihjel og hvordan en blåhval tager 70 tons vand ind i munden uden at rykke kæberne af led.

Norddjurs Folkeuniversitet – 1. november
Kl. 19.00, Grenaa Gymnasium

Vores cellers saltbalance - *Foredrag ved seniorforsker i molekylærbiologi **Hanne Poulsen**, Institut for Molekylærbiologi og Genetik, Aarhus Universitet*
 Vores celler er helt afhængige af salt. I cellernes membraner sidder en lille maskine der omhyggeligt sorterer forskellige saltioner – natrium-kalium-pumpen. 60 år efter pumpen blev opdaget har vi vist at fejl i den giver forskellige sjældne sygdomme.

Rougsø Folkeuniversitet – 8. november
Kl. 18.45, Ørsted Bibliotek. (se side 15)

Norddjurs Folkeuniversitet – 8. november
Kl. 19.00, Grenaa Gymnasium

Biodiversitet – hvad nu? - *Foredrag ved lektor i biologi **Finn Borchsenius**, Science Museerne, Aarhus Universitet*

Jorden rummer en enestående mangfoldighed af liv, skabt over hundreder af millioner af år. Men i disse år er biodiversiteten under pres på grund af menneskenes omfattende påvirkning af de økologiske systemer, og mange forskere advarer om at jordens sjette masseuddøen er gået i gang. Men kan vi gøre noget for at vende udviklingen? Ja. Og vi kan passende tage udgangspunkt i de seneste års forskning der har afdækket nogle klare regler for hvordan den biologiske mangfoldighed er fordelt på jorden. I dette foredrag rejser vi fra troperne til de iskolde poler og ser på hvordan den biologiske mangfoldighed ændrer sig og hvilke mekanismer der styrer udbredelsen af planter og dyr. Vi tager også på en rejse tilbage i tiden for at forstå hvordan mangfoldigheden er opstået og hvordan gamle begivenheder for millioner af år siden har overraskende stor effekt på hvor planter og dyr lever i dag. Til sidst kigger vi frem: Hvad sker der når klimaforandringerne for alvor melder deres ankomst og lægger sig oveni alle de andre udfordringer for livet på jorden.

Randers Folkeuniversitet – 15. november
Kl. 18.45-21.00, Randers Bibliotek, Kulturhusets sal

Norddjurs Folkeuniversitet – 16. november
Kl. 19.00, Grenaa Gymnasium

Læs mere om foredragene:
<http://norddjurs-folkeuni.dk>
<http://folkeuniversitetet-rougso.dk>
<http://randersfolkeuni.dk>

Og på <http://scitech.au.dk/foredrag/> kan du læse om alle foredragene på Aarhus Universitets side.

Bødlere, rakkere, natmænd og kæltringer på den jyske hede, udstødte og glemte

Magister Mette Gundel er en garvet og underholdende foredragsholder, som ikke lægger fingrene imellem, når hun fortæller om straffeloven i Danske Lov, og om bødlens-, rakkernes og natmændenes arbejde, som blev betragtet som urent og uærligt, og som medførte total isolation i det offentlige rum.

- Underviser** Cand.mag. Mette Gundel
Tid Tirsdag 20. sep. kl. 19.00-21.00
Pris 50 kr. for ikke-medlemmer
Tilmelding Ingen
Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, Randers
 Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Tradition og nybrud – om Theodor Philipsen

I anledning af Randers Kunstmuseums store udstilling *Lysets og farvens mester* med værker af den anerkendte danske maler Theodor Philipsen (1840-1920) holder kunsthistoriker og Philipsen-ekspert Finn Terman Frederiksen foredrag i udstillingen om kunstneren og hans liv. Finn Terman Frederiksen har gennem de sidste 3 til 4 år forsket intensivt i Philipsens liv og kunst, hvilket har resulteret i hans seneste bogværk om kunstneren.

Foredragsrækken strækker sig over to gange og tager udgangspunkt i den tidlige Theodor Philipsen og hans forankring i den kunstneriske tradition som dyremaler og i særdeleshed arven fra guldalderkunsten. Det andet foredrag kigger fremad mod Philipsens møde med Paul Gauguin og den franske impressionisme, og den betydning dette fik for hans kunstneriske udvikling.

- Underviser** Finn Terman Frederiksen, kunsthistoriker og tidligere museumsleder
Tid Onsdag 21. september kl. 19-21, og onsdag 7. december kl. 19-21
Pris 60 kr. per foredrag. 100 kr. for tilmelding til begge (Max. 60 deltagere)
Tilmelding info@randerskunstmuseum.dk eller på tlf. 8642 2922
 senest fredag 16. sept. eller fredag 2. dec.
Sted Randers Kunstmuseum, Stemannsgade 2, Randers
 Arrangør: Randers Kunstmuseum
 i samarbejde Randers Folkeuniversitet.

Korruption

Danmark er i nutiden blandt verdens mindst korrupte lande, men den lave grad af korruption, som vi kender i Danmark og i de øvrige nordiske lande, er en undtagelse på verdensplan. Brugen af korrupte metoder er altså det normale globalt set.

At Danmark allerede i midten af 1800-tallet formåede at minimere korruptionen, har haft en afgørende betydning for muligheden for at etablere velfærdsstaten. Men hvorfor er det, at der i Danmark kom fokus på problematikken omkring korruptionens skadelige virkninger allerede i 1600-tallet, og hvad har man gjort siden for at bekæmpe den?

Foredraget vil tage udgangspunkt i Mette Frisk Jensens bog "Korruption" (Aarhus Universitetsforlags Tænkepauser-serie).

- Underviser** Mette Frisk Jensen, ph.d., projektleder, Aarhus Universitet
Tid Onsdag 28. sept. kl. 10.30-13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Sted Clemenshuset, Parkboulevarden 15, Randers
Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

“Det er Kvindernes Arbejde at strikke Strømper til Karlene i deres Fritid”

Så enkelt kunne det udtrykkes i 1800-tallet. En stor del af kvindernes arbejde var ens landet over, men der var også egnstypiske produktioner af varer til salg, f.eks. jydepotter, lærred og kniplinger. Disse mange gøremål belyses i foredraget. Mette Guldborg har i sin forskning beskæftiget sig med strik som et specifikt kvindearbejde og med fremstilling af jydepotter i tre sogne nord for Varde, som især blev udført af kvinder. Disse opgaver bliver udgangspunktet for en rejse rundt i kvindernes muligheder for bibeskæftigelser i 1800-tallet.

- Underviser** Forsknings- og formidlingschef Mette Guldborg,
Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg
Tid Tirsdag 4. oktober kl. 19-21
Pris Gratis adgang
Tilmelding Ingen
Sted Fritidscentret lokale 8, Vestergade 15, Randers
Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

500 års indvandring til Danmark

Indvandring til Danmark er ikke bare noget, der hører nutiden til. Op gennem historien er f.eks. jøder, svenskere, polakker, tyskere, hollændere og franske huguenotter kommet udefra og har slået sig ned i landet. I nogle tilfælde var folk på flugt fra krig og religionsforfølgelse, mens andre søgte et levebrød. Med udgangspunkt i såvel lovgivning, traditioner, som arbejdsindvandring er foredraget en rejse i immigranternes møde med Danmark.

- Underviser** Museumsinspektør ved Immigrantmuseet Freja Gry Børsting
Tid Tirsdag 11. okt. kl. 10.30-13.30
Pris 75 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, Randers
 Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Dansk – tysk, en evig udfordring

Foredraget vil behandle det dansk-tyske forhold i fortid, nutid og fremtid. 25 år efter Tysklands genforening spiller landet en stadig større rolle i Europa og for nabolandet Danmark, økonomisk og politisk. Hvad kan vi forvente i fremtiden: Et europæisk Tyskland eller et stadig mere tysk Europa? En analyse af risici og chancer.

- Underviser** Siegfried Matlok, forfatter, tidl. chefredaktør
Tid Onsdag 12. okt. kl. 10.30-13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Clemenshuset, Parkboulevarden 15, Randers
 Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Dansk kunst i det 20. århundrede

I år 1907 raser bondemalerstriden i avisernes spalter. Den vedrører dysten mellem fynbomalere som Peter Hansen og symbolister som Harald Slott-Møller. Den er stadig aktuell og omhandler i udvidet forstand kunstens mål og midler.

Herfra bevæger vi os mod de "klassiske modernister" og den abstrakte kunst – herunder Cobra-gruppen med Asger Jorn som frontfigur. I 1960'erne opstår helt nye stilretninger som Fluxus, minimalisme, pop- og konceptkunst. Maleriet erklæres dødt, men det genopstår i 1980'erne i hænderne på en række vilde malere. I 1990'erne er maleriet dog atter trængt til fordel for fotografiet, videokunsten og installationskunsten. Foredraget har fokus på at bibringe tilhørerne overblik og forståelse.

Underviser	Cand.phil. i kunsthistorie Pia Høy
Tid	Tirsdag 25. okt. kl. 10.30-13.30
Pris	Pris 75 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, Randers Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Glæden – Sorgen – Lykken

Et causeri om menneskelivet i glæde og smerte. Egne erfaringer fra sidste halvdel af det tyvende århundrede og danske fortællinger i prosa og lyrik fra Søren Kierkegaard og N.F.S. Grundtvig til Benny Andersen og Anne Linnet. En fortælling om nærvær og fravær, lykke og ulykke, om det at få og det at miste – om himlens og jordens kærlighed. Programmet kædes sammen af en række sange til eget guitar-akkompagnement samt fællessange.

Underviser	Jørgen Gleerup, sognepræst, Thorsager Præstegård
Tid	Onsdag 26. okt. kl. 10.30-13.30
Pris	70 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Clemenshuset, Parkboulevarden 15, Randers Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Grundtvig og højskolerne i det moderne samfund

Under overskriften "Grundtvig og højskolerne i det moderne samfund", fortæller Mads Rykind-Eriksen om baggrunden for højskolebevægelsens opståen og hvad der har været dens formål i forhold til det omgivende samfund. Det er fortællingen om fremvæksten af det moderne Danmark, da højskolebevægelsens historie er tæt bundet sammen med Danmarks politiske, økonomiske og åndelige udvikling. Mads Rykind-Eriksen vil give sit bud på højskolens berettigelse anno 2016, og lægge op til debat ved at inddrage en analyse af den danske ungdomskultur og hvad det er for et Danmark, de unge skal ud at virke i.

Underviser	Forstander på Rødding Højskole Mads Rykind-Eriksen
Tid	Tirsdag 8. nov. kl. 10.30-13.30
Pris	75 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, Randers Arrangør: Kristrup Højskoleforening

KZ-Theresienstadt

Hør Ellen Oppenhejms meget personlige fortælling om flugten, tilfangetagelsen og ikke mindst om Ellens og hendes familiens 548 dages ufrivillige ophold i KZ-Theresienstadt. Højskolemand og foredragsholder Niels Ole Frederiksen, Middelfart, vil bistå med nogle faktuelle oplysninger om begivenhederne op til den 2. okt. 1943. Ellen Oppenheim er i dag 90 år. Hun er et af de få vidner, der stadig kan berette om begivenheder, ingen troede var mulig.

Undervisere	Niels Ole Frederiksen, højskoleforstander, lærer mv. og Ellen Oppenheim
Tid	Tirsdag 8. november kl. 19.00
Pris	50. kr. for ikke-medlemmer
Tilmelding	Ingen
Sted	Helligåndshuset, Randers Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Jordemødre

Eksamensprotokollen for jordemodderskolen i København er kopieret fra dens start i 1739 til og med 1920, og oplysninger herfra om de 4630 jordemødre danner grundlaget for foredraget. Der sluttes med et par gode historier om lokale jordemødre: om en ung jordemoder, som ved Randers Ekstraret to gange blev idømt fængsel på brød og vand i henholdsvis 3 x 5 dage og 4 x 5 dage. Og om hendes mor, jordemoder madam Jæger i Hammershøj, der var født i Randers og var den eneste som var fortrolig med den sorte hund, som ifølge folketroen hver nat løb fra Djursland gennem Randers og Hammershøj til det hellige bjerg i Viborg.

Underviser	Ved overlæge Magne Juhl
Tid	Tirsdag 15. november kl. 19.00-21.00
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen
Sted	Fritidscentret lokale 8, Vestergade 15, Randers Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Charles Dickens

Den store engelsk fortæller Charles Dickens (1812-1870) kendes nok bedst som forfatteren til "Oliver Twist", "Et juleeventyr" og måske "Pickwick Klubben". Men Charles Dickens verden rummer så meget mere end det. Hele hans forfatterskab er præget af en social indignation, der er båret af hans kristne livssyn.

Han fik derfor både som samfundskritisk journalist og forfatter stor indflydelse på den offentlige debat i samtidens England. Hans til tider noget problematiske venskab med H.C. Andersen var således ikke blot et stærkt møde mellem to geniale forfattere, men også mellem to mennesker, der havde såvel baggrund som budskab til fælles.

Underviser	Doris Ottesen, cand. theol. og forfatter
Tid	Onsdag 23. nov. kl. 10.30-13.30
Pris	70 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Clemenshuset, Parkboulevarden 15, Randers Arrangør: Sct. Clemens Højskoleforening

Reformationen og kunsten

Satte reformationen noget nyt i gang på kunstens område? Ikke umiddelbart, for i den lutherske del af kirken havde man et ganske afslappet syn på billederne. Langsomt begyndte man dog at overveje, om man skulle supplere de ældre, eksisterende værker i kirkerne med nye.

Man kunne i hvert fald ikke umiddelbart fortsætte med at bruge de motiver, den gamle kirke havde brugt. I løbet af reformationsårhundredet vokser en ny kunst langsomt frem, dels i modsætning til den gamle kunst, men også ofte med afsæt i de eksisterende værker. Denne udvikling vil lektor Carsten Bach-Nielsen forfølge og give eksempler på.

Underviser	Lektor, lic. theol. Carsten Bach-Nielsen
Tid	Tirsdag 24. jan. 2017 kl. 10.30-13.30
Pris	75 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, Randers Arrangør Kristrup Højskoleforening

HØJSKOLEDAGE I VORUP 2016/2017

Vorup Højskoleforening indbyder alle til 8 højskoleformiddage i Johanneskirken den sidste torsdag i måneden. I denne sæson sættes der fokus på "LIVET."

"Den, der synger, er aldrig alene". Det er titlen på Erik Sommers, komponist og tidl. højskoleforstander, foredrag med sange, anekdoter og poesi den **25. august**.

Adam Laugesen, eventyrer og RUC- studerende, blaffede i 2 år i 2 kontinenter med økologisk tankegang for øje. Han kommer den **29. september** og har kaldt sit foredrag: "På tommelen med miljøbevidsthed."

Den **27. oktober** er emnet "Familien i litteraturen." I foredraget vil Lise Råkjær, højskolelærer og cand.mag. fra Nr. Nissum tegne et rids af familien i litteraturen og causere over familierelationer gennem tiderne.

"Fra roerækkerne til Ravnsbjergkirken" er titlen på foredraget, som Ejvind Nielsen, kunstner og tidl. præst, vil holde den **24. november**. I foredraget vil humor og alvor blive blandet sammen med erfaringer og oplevelser.

Højskolen starter igen den **26. januar 2017**, hvor "Kurt kommer forbi." Kurt Leth, journalist, vil fortælle beretninger og anekdoter om almindelige mennesker med en ualmindelig historie. Han vil også give os et indblik i, hvordan han laver tv.

Torsdag den **23. februar** skal vi stifte bekendtskab med en mexicansk kunstner, som Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteratur og religionsvidenskab, vil fortælle om i sit foredrag med titlen "Frida Kahlo – På rejse i sindet." Frida Kahlo kom som ung ud for en meget stor og alvorlig ulykke, som prægede hendes liv og afspejledes i hendes surrealistiske selvportrætter.

"Alderdom er visdom." Sådan har Marianne Hesselholt, cand.mag. i dansk og fransk, kaldt sit foredrag, som holdes den **23. marts**. Hun vil tage os med på en historisk rejse og belyse, hvordan de forskellige aldre er blevet betragtet gennem tiderne.

Torsdag den **20. april** slutter sæson 2016/2017 med en formiddag i selskab med Leif Fabricius, vestjyde, visesanger og tekstforfatter. Han har kaldt sit foredrag "En sund sjæl i et sølle skrog." Med alderen pålægges kroppen os visse begrænsninger. En god modgift, når tidens tand gnaver løs, er et positivt livssyn og en humoristisk sans.

Dagen sluttes med generalforsamling, hvor vi tilbyder frokost for egen regning.

Højskoleformiddagene begynder kl. 10.30, og der holdes en frokostpause. Madpakke medbringes, drikkevarer, kaffe/te kan købes.

Programmet for 2016/2017 kan findes i Johanneskirken og på nettet, på hovedbiblioteket og på Randers Bibliotek Syd i Kristrup. Billetter à 60 kr. købes ved indgangen.

Alle er velkomne! På gensyn i Vorup Højskoleforening!

Forelæsninger og kurser foråret 2016 på Randers Folkeuniversitet er arrangeret af forskellige foreninger og institutioner:

Kristrup Højskoleforening
Birgitte Weis Jørgensen – bweis@post.tele.dk

Randers Amts Historiske Samfund
Inger-Lise Mørup – 8645 2469 – inger-lise.moerup@skolekom.dk

Randers Bibliotek
Lena Koldsø – 8710 6804 – lk@randersbib.dk

Randers Folkeuniversitet
Peter Staugaard – 3035 1392 – pstaugaard@gmail.com

Randers Kunstmuseum
Lise Jeppesen – lj@randerskunstmuseum.dk

Sct. Clemens Højskoleforening
Birgitte Olesen – 8641 0615 – boso@post12.tele.dk

Slægts- og Egnshistorisk Samfund Randers
Preben Dammeyer – 8696 3705 – p.dammeyer@dn.dk

Hvordan arrangerer man en forelæsning?

Norddjurs: Kontakt Birgit Årsnes:
info@norddjurs-folkeuni.dk, tlf. 2344 8014

Rougsø: Kontakt Yvonne Holm Karnøe:
info@folkeuniversitetet-rougso.dk, tlf. 2212 3907

Randers: Du kan få råd og vejledning hos formand Peter Staugaard: info@randersfolkeuni.dk, tlf. 3035 1392
eller sekretær Lena Koldsø lk@randersbib.dk, tlf. 8710 6804.
Randers Bibliotek er sekretariat for Randers Folkeuniversitet.

Men egentlig er det ret enkelt:

- Find et emne – kontakt en forelæser – aftal foredrag, tid og sted med forelæser.
- Så sørger vi for kontrakt, og din forening modtager regning (komiteafgift) og kopi af kontrakt.
- Foreningen/institutionen sørger selv for alt det praktiske.
- Folkeuniversitetet i Norddjurs, Rougsø og Randers udgiver program to gange om året og sørger for PR i begyndelsen af hver sæson.

Følgende betingelser skal være opfyldt:

- Der skal være adgang for alle til forelæsnings/kurset
- Det skal være offentliggjort enten i program eller i annonce
- Forelæseren skal være godkendt af Folkeuniversitetet
- Foreningen betaler afgift til Folkeuniversitetet

Programmet udgives med støtte fra Norddjurs Kommunes Udviklingspulje og Kulturelt Udvalg i Randers Kommune.

Formålet med Folkeuniversitetets virksomhed er gennem folkeoplysende undervisnings- og foredragsvirksomhed at udbrede kendskabet til forskningens metoder og resultater. Folkeuniversitetet er en landsdækkende virksomhed med ca. 85 komiteer i byer uden universiteter. I universitetsbyerne København, Århus, Odense og Aalborg er der afdelinger. Folkeuniversitetet blev stiftet i 1898 i København.

Se mere:

Norddjurs Folkeuniversitet: www.norddjurs-folkeuni.dk

Randers Folkeuniversitet: www.randersfolkeuni.dk

Rougsø Folkeuniversitet: www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Aarhus Folkeuniversitet: www.fuau.dk

Folkeuniversitetet i Danmark: www.folkeuni.dk

OVERSIGT

Dato

Side

		Dato	Side	
Norrdjurs	Den danske kaffehistorie	6. sept.	4	
	Kvinder, magt og politik: Hvorfor fænger Game of Thrones?	15. sept.	4	
	Formiddagsuniversitetet i Ørum – to foredrag	28. sept.	5	
	Magt, ministre og embedsmænd	28. sept.	5	
	Der er ingen vej uden om flygtningene	4. okt.	6	
	Polakkerne på Djursland	1. nov.	7	
	Fire veje til Norrdjurs – havet, kalken, jorden og købstaden	1. nov.	8	
	Jødedom – tro og livsforståelse	10. nov.	8	
	Tendenser i international samtidskunst	17. nov.	9	
	Rejsen fra velfærds- til konkurrencestaten	23. nov.	9	
	Universets vildeste begivenheder	24. nov.	10	
	Psykologi, bæredygtighed, adfærd og motivation	28. nov.	11	
	Rougsø	Fra Stavnsager til Konstantinopel	29. sept.	12
		50 opfindelser – højdepunkter i teknologien	13. okt.	12
Mønsterbryderen H.C. Andersen		27. okt.	13	
Kalkmalerierne i Estruplund m.fl. kirker		3. nov.	13	
Islands historie – kort og spændende		23. nov.	14	
Litteraturstudier – Det trodsige håb		10. og 24. jan., 7. og 21. feb.	14	
Naturvidenskabelige foredrag i Norrdjurs, Rougsø og Randers			16-17	
Randers	Bødler, rakkere, natmænd og kæltringer på den jyske hede	20. sept.	18	
	Tradition og nybrud – om Theodor Philipsen	21. sept. og 7. dec.	18	
	Korruption	28. sept.	19	
	"Det er Kvindernes Arbejde at strikke Strømper til....."	4. okt.	19	
	500 års indvandring til Danmark	11. okt.	20	
	Dansk – tysk, en evig udfordring	12. okt.	20	
	Dansk kunst i det 20. århundrede	25. okt.	21	
	Glæden – Sorgen – Lykken	26. okt.	21	
	Grundtvig og højskolerne i det moderne samfund	8. nov.	22	
	KZ-Theresienstadt	8. nov.	22	
	Jordemødre	15. nov.	22	
	Charles Dickens	23. nov.	23	
	Reformationen og kunsten	24. jan.	23	
	Annonce for Højskoledage i Vorup 2016/2017		24	

FOTO: LARS KRUSE

Følg foredrag i naturvidenskab – streamet direkte fra Aarhus Universitet

Se side 16-17

FÅ MERE UD AF FOREDRAGENE

**- lån bøgerne hos os eller
få hjælp til at søge viden på nettet...**

Se mere på www.randersbib.dk

 **RANDERS
BIBLIOTEK**

Inspiration og viden i din hverdag